

hivatva részben a központi katalógust is pótolni, ami a *Preussischer Gesamtkatalog* kiesése óta hiányzik. Az osztrák könyvtárak központi vezetése céljából felmerült egy könyvtári főfelügyelőség felállításának gondolata is. Az erre vonatkozó magyar szabályzatok áttanulmányozása után a folyó évben — egyelőre ideiglenes formában — az osztrák közoktatásügyi miniszter a Nationalbibliothek főigazgatóját, J. Bick professzort bízta meg a nagy állami könyvtárak felügyeletével. Az ő hatáskörébe tartozik a Nationalbibliothek, az egyetemi és főiskolai könyvtárak és még néhány nagyobb könyvtár működésének ellenőrzése, összehangolása és felsőbb irányítása. Bick professzor közvetlenül a miniszternek van alárendelve. A felelősség itt tehát egy személyt terhel, a magyar tanácsrendszerrel ellentétben, viszont az apparátus ennek megfelelően egyszerűbb. A főfelügyelő időnként összehívhatja az alárendelt könyvtárak vezetőit igazgatói gyűlésekre, ha ennek szükségét látja, egyébként azonban önálló hatáskörben intézkedik. Az igazgatói gyűléseken a közös kérdéseket, mint együttműködés, gyűjtőkörök kölcsönös elhatárolása, kölcsönzés egymás között, duplumcsere, könyvtárosképzés, rendelet- vagy törvényszövegek előkészítése, könyvtári propaganda, kongresszusok, kiállítások rendezése, külfölddel való csere és együttműködés, könyvtároscsere stb. beszélik meg. Ezekre a gyűlésekre a főfelügyelő meghívhat olyan igazgatókat is, akik a felügyelete alatt nem álló állami vagy egyéb könyvtárak vezetői.

A könyvtárosi előképzés tartama elvben másfél év, melynek elteltével a jelölteknek vizsgát kell tenniök. A könyvtárosi tanfolyam vezetője és egyben vizsgálónk a főfelügyelő. A tanfolyamon a jelöltek gyakorlati és elméleti kiképzésben részesülnek. A háború vége óta a könyvtárosi tanfolyamok szünetelnek, ugyanis a tudományos tisztviselők száma az állami könyvtáraknál a szükségletet meghaladóan nagy. Más a helyzet az ú. n. középső szolgálatban (mittlerer Dienst), ahol egyes szakokban nagy hiány mutatkozik. Így pl. Ausztriában jelenleg nincs egyetlen könyvrestaurátor, úgy hogy a restaurálási munkák teljesen szünetelnek. A Nationalbibliothek úgy igyekszik segíteni a dolgon, hogy egyik fiatal alkalmazottját képeztesse ki, egyelőre különböző belföldi intézményeknél az itt elsajátítható könyvkötési, kötéstörténeti, papírrestaurálási stb. ismeretekre, majd a tervek szerint a vatikáni műhelyben a komolyabb restaurátori munkákra.

A könyvtárak új szerzeményei a jelenlegi körülmények között főleg az osztrák kiadványokból kerülnek ki, a külfölddel való kapcsolatok nehézségei miatt. Az utóbbi időben azonban ezen a téren is fokozott erőfeszítéseket tesznek a provincializálódás fenyegető veszélyének elkerülésére.

SASHGYI OSZKÁR.

A milánói Biblioteca Comunale újjáépítéséről.

A háború okozta károk helyreállítása Milánóban is serényen folyik. Az *Il Popolo* c. lap (1947. aug. 14.) e restaurációs munkálatok sorában különös fontosságot tulajdonít a Castello Sforzesco udvarában elhelyezett Községi Könyvtár (*Biblioteca Comunale*) újjászületésének. Az 1943. augusztus 13-ának éjtszakáján történt bombázás következtében egyéb műemlékek mellett a Castello Filarete tornyának tövében lévő épületrész, ahol a Könyvtár helyiségei voltak, szintén jelentékenyen megsérült. A város előljárója most már teljesen rendbehozatta a Castello délkeleti szárnyát és két nagy termet újjáépíttetett a Könyvtár olvasóhelyisége számára. A Könyvtár látogatottsága szinte meghaladja

háború előtti létszámot napi átlagos 300 főnyi olvasóközönségével. A használat megkönnyítésére szolgálnak a szerzők, címek és szakok szerinti alfabetikus cédulajegyzékek.

A *Biblioteca Comunale* állománya ma körülbelül 300 ezer egységre rúg, beleértve az olasz és külföldi minden szakos folyóiratokat is. Igen becses a XVI—XVIII. századbeli quarto és folió nagyságú kb. 5000 kötet; ritka kiadványok, melyek közül külön figyelmet érdemelnek az ókori latin-görög klaszszikusok művei, héber szövegek, jogi és filológiai művek.

Az „*Emeroteca*” című rész a folyóiratok gazdag állományát foglalja magában, összesen 6832 sorozatot, 123.677 számmal, amelynek anyagát kb. 500 ezret meghaladó címet egy pontos jegyzék sorol fel. Külön ki kell emelni az operák, színdarabok, zeneművek gazdag gyűjteményét, továbbá orvostudományi kiadványok sorozatát.

A bibliofil látogatók számára rendkívüli élvezetet és okulást nyújt az a kollekció, amely a könyv külső művészi megjelenésének változatait mutatja be: a betűk formáiban, a nyomás tisztaságában, a papír finomságában, a rajzok ízlességében, a metszetek artistikus beállításában, a színek harmóniájában, a borítékok eleganciájában.

A *Biblioteca Comunale* háború utáni fellendülésének ékesen szóló bizonyítékai az 1947. év első felére vonatkozó statisztikai adatok. A könyvtár helyszíni olvasóinak száma 82.813 volt; új szerzemények vétel útján 4152, ajándék útján 5072. Az általános katalógus 47.462 új cédulával gyarapodott.

A nagymértékben emelkedett látogatásnak és gyarapodásnak következménye, hogy a Castello Sforzesco rendelkezésre álló helyiségei már szűknek bizonyultak az igények kielégítésére és a könyvek praktikus elhelyezésére. Ezért Milánó illetékes körei behatóan foglalkoznak a könyvtár megfelelőbb otthonának kérdésével. Komoly tervként merült fel az az elgondolás, hogy a város centrumához közeledő Via Francesco Sforza és Via Guastalla között fekvő XVIII. századbeli nemes barokk stílusú Sormani-palotát rendezik be Milánó városa könyvtárának méltó és végleges hajlékául.

M. o.

Angol könyvkiállítás.

A *British Council* 1946 május havában Budapesten angol könyvkiállítást rendezett. 200.000 példányszámban 2500 darab különböző angol könyv tanúsított az angol tudományos haladás, irodalomszeretet és virágzó könyvkultúra mellett. A rendkívül gazdag anyag részleteiben is csodálatos volt. A kezdők számára írt nyelvtanoktól kezdve, folytatva a magasfokú nyelvismereti tankönyveken, tündéri gyermekirodalmon, remek szépirodalmi kiadványokon, a *Britain in Pictures* angol élet és tájat felölelő sorozatán, egészen az orvostudomány, technika, fizika, társadalom és jogtudomány, gyarmati kérdés, vallásos, politikai és háborús irodalom változatos anyagáig megtalálható volt minden témakör.

A *British Council* a kiállított könyvanyagot a magyar közkönyvtáraknak és tudományos intézményeknek kedvezményes áron felajánlotta. A Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchényi Könyvtára a kiállított könyvanyagból 114 darabot igényelt. Nem volt abban a helyzetben, hogy a rendelkezésre álló költségvetési keretek között megvásárolhassa. Ezért a kultuszminiszter rendkívüli póthitelt eszközölt ki erre a célra. A *British Council* az igényelt könyv-